

»SLOVENE« velja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 240—
za pol leta 120—
za štiri leta 60—
za en mesec 20—
Za inozemstvo celoletno K 480—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 40—
za inozemstvo 20—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna petlitrska (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
na enkrat . . . po K 6—
poslana itd. . . po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 15,
Izbija vsak dan izveniški
ponedeljnik in dneva po praz-
nika ob 5. uri zjutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKS

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglaš.
avstr. in češke 24.797, ogr. 25.511, bosn.-herz. 7563.

Prof. dr. I. Samsa:

Klasični in jugoslovanski humanizem.

II.

Tu — prosim — naj se mi dovoli in ne zameri odkrita beseda. Če kje, moramo pri teh vprašanjih, ki zadevajo reformo naše šole, biti odkritosrčni in da povemo vsak svoje misli brez strahu in postranski namenov. To povdarjam zato, ker imam vtis, da je »jugoslovanski humanizem« nekak političen šlager, ki naj najde v gotovih krogih prijeten odmev. Tudi mi smo za pravi jugoslovanski humanizem, a smo mnenja, da jugoslovanskega humanizma ni brez klasičnega. Ali mar Francozi, Angleži, Italijani, Nemci nimajo svojega humanizma? So li zaradi svoje ljubezni do domovine, zaradi svojih velikih moči, ki jih slave in stavijo mladini v vzgled, zaradi junaštva svojih sinov opustili klasični humanizem? Naši bratje Srbi so junaški narod, občudujemo jih, in smo ponosni nanje; toda, ali to že zadošča za »jugoslovanski humanizem«? Ali res ne potrebujemo nič več vsega tega, kar nam je bilo dosedaj potrebno za umevanje sedanje kulture, poezije, umetnosti, znanstva itd.? Ali smo res samo čas zapravljali, ko smo razlagali prvaka vseh pesnikov Homerja, ko smo kazali na visoko etično pojmovanje človeškega življenja pri grških tragikih, pri Ajshilu, Sofoklu? Ko smo v zadnjih dveh letih na naši gimnaziji vpriporili Ajshilovo »Orestijo« in Sofoklejev »Kralja Ojdiopa« so bili navdušeni Jugoslavlani navzoči, ki so rekli: »Škoda bi bilo humanistične gimnazije.« Potem pa Sokrat, Platon in Aristoteles! Iščite v jugoslovanskem humanizmu kaj podobnega. Kako hočete umeti ves naš čas in našo kulturo, če ne poznate grške in rimske kulture? Centralna točka človeške zgodovine je postanek in razvoj krščanstva. Kdor hoče umeti razvoj človeške zgodovine, mora poznati rezultate človeškega umskega dela pred krščanstvom, pri poganskih narodih, mora vedeti, kako je krščanstvo sprejelo, oploidal in dvignilo vse to, kar je bilo v poganstvu splošno človeško in resnično. Ali ni etika in metafizika Sokrata, Platona, Aristotela in njihov svetovni nazor še danes ideal, ki se ga oklepajo milijoni in uprav najboljši! Da prav to dejstvo, da je že poganska kultura prišla sama od sebe do tega vzvišenega pojmovanja človeškega življenja, da je namen človeškemu življenju nematerialen, etičen, — prav to dejstvo, da se v tej glavni točki svetovnega naziranja poganstvo v bistvu vjema s krščanstvom, prav to je najsičajnejša apologija poganskega humanizma in krščanske humanitete.

Da, gospoda, idealizma in humanitete, tega nam manjka. Ali potrebujete dokazov? Ali se ne širi okoli nas skrajni materializem? Ali ni danes vse človeštvo — z malimi izjemami — ena sama velika »bete humanec«. In v tem času naj opustimo humanistično gimnazijo, ki kaže mladini pravo požrtvovalno ljubezen do domovine, vzvišeno etično pojmovanje življenja? Kaj boste vzeli v učni načrt na mesto grških in latinskih klasikov? Odgovarjate: »Materniščino, moderne klasike, zgodovino; tudi to je humanizem.« Prav, je nek humanizem tudi to. A ves ta humanizem je le na pol humanizem, ker ni popolnoma razumljiv brez starega humanizma. Nobenega modernega jezika, nobene moderne literature ne morete temeljito in znanstveno umeti brez znanja grške in remske literature. G. dr. Šturm sam danes najbrže ne bi pisal francoske učne knjige, da ni bil v humanistični gimnaziji. Če hočeš umeti pesnika, moraš priti v njegovo domovino. Kdor ne pozna tujih jezikov, ne razume svojega, je rekel Goethe. — »Pa saj se da to vse doseči, tudi če do petega razreda ni grščine in latinščine«. Na to odgovarjamo soglasno, in to se nam mora že verjeti, — da to ni mogoče. Res da bi se dale v potem in šestem razredu začetne težave pri grščini in latinščini prej in laže premagati nego v prvem in drugem

razredu, a nasproti temu dobičku stoji veliko večja iguba. Pri tej ureditvi, če se ne začne latinščina že v I. r., pride samo 7. in 8. razred v poštev za čitanje klasičnih del, to je popolnoma nezadostno; poleg te izgube pa bi dijaku z nobenim modernim jezikom ne mogli dati tiste formalne vežbe in izšolanosti v mišljenju, ki mu jo daje ravno latinščina in grščina v nižjih razredih gimnazije. Skušnja uči, da je spomin za besede, rekla in posamezna minuciozna pravila od 8—14 leta najbolj sprejemljiva. — Pa koliko truda to zahteva! Ta trud je za vzgojo mladine velikanskega pomena. Kar se z lahkoto pridobi, hitro izgine; česar se učenec s trudom nauči, to tudi obdrži. Ali se da kaj stalnega, trdnega doseči brez truda? Zakaj bi se naša mladina ne navadila na trud, na vztrajnost? Ali mar tega v življenju ne bo potrebovala?

A baš mi Jugoslavlani imamo še poseben vzrok, da klasičnih študij zdaj še ne smemo opustiti. Naša kultura še ni oplojena s klasično, mi nimamo še prestav klasičnim del, nimamo še obširnih temeljitih del o klasični poeziji, o klasičnem slovu, umetnosti, filozofiji itd. Srečnejši narodi vse to že imajo in vendar smatrajo tudi humanistično gimnazijo za potrebno. In še drugi vzrok je, ki zahteva, da moramo imeti skupino ljudi, stan, ki bo vzdrževal historizem, kontinuiteto napredka tudi v tem oziru. Ta vzrok je posebna lega naše države in našega naroda. Mi Jugoslavlani smo na meji med vzhodom in

zahodom; na eni strani mejimo na staro-klasična tla, na drugi se dotikamo zapadne kulture, ki sloni na grški in rimski. Mi se dotikamo in deloma bivamo na ozemlju nekdanje grško-rimske, helenistične in bizantinske kulture. Naša naloga je, dvigniti še neizžrpane zaklade klasične kulture, ki so še zakopani v nekdanjem bizantinskem ozemlju, v Turčiji, na Atosu in drugod. Zakaj bi to častno nalogo prepustili tujcem, Angležem in Nemcem? Zakaj ne bi te naloge sprejeli mi? Znanstvo je velesila, večja nego zarjaveli kanoni kake stare francoske orožarne; zakaj ne bi stopili Jrgoslavlani v vrsto drugih narodov tudi na tem polju?

Kdor vpoštevava navedene razloge ki sem jih na kongresu v Zagrebu za popolno humanistično gimnazijo navajal, ne bo trdil, da je naša zahteva fanatizem; kar zahtevamo tisti, ki imamo še vero v humanistične ideale, je le svoboda, ki jo privoščimo tudi tistim, ki hočejo imeti realne in reformne gimnazije in realke in liceje in strokovne in obrtne in kmetijske in drugačne šole. Za vse stroke naj bodo šole, za vsako zmožnost svoboden razvoj, tudi za — klasični humanizem.

Če g. dr. Šturm ne priznava humanizma v smislu g. dr. Samse za edini evangelij, od katerega je odvisna etična in kulturna bodočnost našega naroda — svobodno mu. A ve naj, da jih je mnogo, ki priznavajo ta humanizem in ki zahtevajo svobodo mišljenja in svobodo študija — na humanistični gimnaziji.

Kaj to pomeni?

Belgrajski »Pravda« (15. okt.) poročajo iz Bakra: »V Sv. Lucijo so dospeli 3 polki italijanske armade. Vojski so v popolni bojni opremljeni.«

Dalje poroča isti list: »Ministrstvo za promet je sklenilo ukiniti promet z Reko, ker so Italijani znova zasedli luko Baroš.«

Na seji ministrskega sveta, ki se je vršila v petek, pa je poročal vojni minister general Zečević o vsebini pisma, katero sta mu prinesla od češkega vojnega ministra iz Prage v Belgrad dva čehoslovaška častnika z aeroplanom. Da v pismu niso bili samo običajni pozdravi, kakor poroča »Pravda«, je jasno.

Narodna skupščina sklicana.

Belgrad, 17. oktobra. (Uradno) Predsednik narodne skupščine je sklical sejo narodne skupščine na 20. oktober 1921 ob 10. uri dopoldne v Belgradu.

RAZPRAVA O UREDBAH ZA NARODNO ZDRAVSTVO.

Belgrad, 17. oktobra. Na seji plenuma zakonodajnega odbora, ki se je vršila dopoldne, so razpravljali o uredbah tretje sekcije za narodno zdravstvo. Sprejeta je bila uredba o zdravstvenih specialistih. Pri uredbi o izročevanju mrtličev anatomskega inštituta se je razvila dolga debata. Uredba iz leta 1919 se je dopolnila tako: Zdravniki, ki se pregreše s tem, da v bolnici zahtevajo plačilo za svoj posel, se bodo kaznovali po določbah državlanskega zakona, ako stvar ne spada pod kazenski zakon.

PLIVELIĆ IN PITAMIC PRI VLADI.

Belgrad, 17. oktobra. Namestnik ministrskega predsednika dr. Trifković je sprejel včeraj generala Plivelića in dr. Leonida Pitamica, člana naše komisije za razmejitve z Avstrijo.

PRENOS KVATERNIKOVH KOSTI.

Zagreb, 17. okt. (Izv.) Včeraj je poseben odposlanstvo društva »Braća hrvatskega zrnaja« preneslo kosti Kvaternika iz Rakovice v Zagreb. Ostanke so začasno položili v stolno cerkev v grobnico Zrinjskega in Frankopana. Pozneje jih bodo prenesli na Mirogoj. Ob tej priliki se bo priredila velika svečanost.

POŠILJANJE VALUT IN DEVIZ.

Belgrad, 17. oktobra. Da se ne bi otežkočil promet z inozemstvom pri pošiljanju valut in deviz, se priporoča pooblaščenim bankam, ki poslujejo z devizami in

Zagrebska »Riječ« od 15. t. m. pa ima uvodnik o »novih karlističnih intrigah« in poroča o položaju na Dunaju, kjer vlada strahna beda, ki jo hočejo izkoristiti monarhisti že v bližnji bodočnosti za svoj »puč«. V slučaju socialističnega odpora bi poklicali monarhisti na pomoč Horthyja, da z njegovo pomočjo obnove »katoliško podonavsko federacijo«, kateri se ne bi protivile niti Francija niti Italija.

Ako vse te male dogodke strnemo v skupno zvezo, katere ni težko najti z ozirom na početek in potek konference v Benetkah, kjer so položili temelj bodoči italijansko-avstro-madžarski zvezi, se moramo vprašati: Kaj to pomeni?

valutami, kakor tudi zasebnikom, ki so rednim potom došli do deviz in valut, naj predhodno vsako pismo, ki vsebuje valute ali devize, predlože pristojnemu odboru Narodne banke, da ga prej nego se zapre, pregleda ter overi s svojim podpisom in pečatom, nakar ga vrne lastniku v nadaljnje poslovanje. V nasprotnem slučaju se bodo pisma, v katerih se pošiljajo devize in valute, konfiscirala ter se bo postopalo po carinskem kazenskem zakonu proti pošiljateljem, ki se bodo smatrali kot tiho-tapci. (Iz »generalnega inšpektorata finančnega ministrstva, št. 10.872.)

ZLATI FRANK = 40 KRON.

Belgrad, 17. oktobra. Ker se obračunavanje mednarodnih pristojbin s tujimi državami vrši v kovani denarju, se bo po sklepu ministrstva za pošto in brzojav pri brzojavnih blagajnah od 1. novembra t. l. računal ekvivalent zlatega franka z 10 dinarji.

Boji med Avstrijci in Mažari.

Dunaj, 17. oktobra. (DunKU) Uradno se objavlja: Danes dopoldne so alpinci in orožniške patrole prepodili po dolgem boju mažarsko tolpo, ki je vdrla v štajerski obmejni kraj Wartegg, južnozhodno od Fehringa.

Stavka železničarjev v Ameriki.

LDU Newyork, 17. oktobra. (Reuter) 90 odstotkov železničarjev je glasovalo za stavko, da bi protestirali proti zmanjšanju mezd.

Mažarske intrige.

Bratislava, 17. oktobra. (Izvirno) Slovenska Politika poroča, da skušajo Mažari vpriporiti v Slovaški enak konflikt, kakor so ga v Burški, ker upajo, da bo ententa tudi tam dovolila plebiscit.

Protest.

V polemiko, ki se je razvila zadnji čas glede potrebe in eksistenčne zmožnosti dveh fakultet našega vseučilišča v Ljubljani, kojega ustanovitev so pozdravili svoj čas kot realizacijo naših stoletnih sanj z navdušenjem brez izjeme vsi naši politični časopisi, sva posegla tudi podpisana. Kaj je naravnost in razumljivejša kakor da brani univerzitetni profesor-dekan fakultete, ki mu je poverila svoje zastopstvo kot častno nalogo?

Pa pride človek, ki identificira sebe in svojo stranko z državo in napiše v listu »za gospodarstvo, prosveto in politiko« sledeče stavke:

»Jaz sem že večkrat opominjal, da naj vseučiliški profesorji ne segajo preveč v javnost z nepredvidnimi polemikami. To kvarji simpatije.«

»In tudi sedaj, ko je finančni minister storil samo svojo težko dolžnost, zahtevajo, da se tudi pri vseučiliških črtajo nekatere investicije, je vsa malkontentska klika složna spravi la vso stvar na politično polje. Ali res misli kdo, da se je njenega krika samo en vrabec oplasil?«

»Epizoda je končana in čim manj bi je spremljalo separatističnega krika in neslanih člankov, bolje bi bilo. Če bi n. pr. prečitali v parlamentu, kaj se vse napisalo ob tej priliki v »Avtonomistu« bi samo ogorčenje pokopalo celo univerzo, češ, da nam bo ona take izdajce vzgajala.«

Kdo je to, — pravaša, — ki si jemlje pravico »opominjati« univerzitetne profesorje in državljane iste države, ki redi tudi njega, kaj in kako smejo pisati in kako ne?!

Odkod ima drznost zamenjavati simpatije naroda z antipatijami svoje stranke?!

Kdo je, ki si nam upa groziti z ukinjenjem cele univerze, če se ne bo ugodilo njegovi želji?!

Izjavljava, da nisva politično ne klerikalca, ne radikalca in ne socialist, da naju pa veže vskljud temu na našo državo, kraljevino Slovencev, Hrvatov in Srbov najmanj tako iskrena ljubezen kakor gospoda, ki misli, da glas celega naroda ne bo oplasil vrabca na strehi.

Zaradi tega protestirava kar najodločneje proti temu, da se naju označuje kot vzgojevalca državnih izdajcev, da se nama podtika, da spravljava iz malkontentskega klikarstva vso stvar na politično polje in da se označuje najin nastop v prid ogorženih fakultet kot separatistično kričanje.

Protestirava proti naziranj, da so poedine fakultete našega vseučilišča nekake investicije, ki jih črta lahko vsak dan finančni minister na željo ljudi, ki se upajo javno pisati, da je odvisen naš najvišji kulturni zivod od ogorčenja politične stranke nad članki, ki ji ne prija.

Ljubljana, dne 17. oktobra 1921.

Prof. Hinterlechner.

Prof. Šerko.

Naše težave

V prvi številki »Radikalca« je g. Stojan Protič napisal uvodnik »Naše nevolje«, katerega podajamo v izvlečku.

Po treh letih osvobodjenja, ki smo si ga s težkimi žrtvami priborili, hočejo to našo državo brez ozira na stoletno različno življenje posameznih pokrajin obleči v eno edino uniformo, hočejo vladati Sumadince na isti način kot Zagorec ali Bosance.

»Mi hočemo posnemati Francijo — nam pravi neki širokousten advokat te kratkovidne in preveč proste politike in našteva, kaj pripovedujejo o tem neki Francozi — zelo nesigurne priče v vprašanjih te vrste.

A ti, ki se pozivajo na Francijo, ne vidijo, da govori tudi ta primer proti njim. Kajti predvsem je steklo mnogo, mnogo vode po Seni, Loari in Garoni, da se je rodilo ono in tako edinstvo, ki je bilo zgodovinska dolžnost! Niti ono se ni ustvarilo v enem letu, niti v dveh in tudi ne v sto letih! In kaj nam kaže primer Alzacije in Lorene? On nam kaže in priča sledeče: Ravno tako ne more biti kot

mi, zapeljani od one pretirane centralizacije, ki jim jo je zapustila »zgodovinska dolžnost«, so civilisti in vojaki odšli v Alzacijo in Loreno, poslednji seveda na čelu, da tudi pri njih razširijo in na njih prenesejo dobrine one »zgodovinske dolžnosti«. Kljub temu, da so bili Alzačani in Lorenci dve sto let s Francozi, z Nemci pa samo petdeset let in so globoko žalovali, ko so jih odcepili od Francije in dasiravno so ves čas nemške podjarmljenosti svojo ljubezen do Francije obdržali in negovali — so se uprli! Ljubijo Francoze ali ne ljubijo in ne marajo francoskega administrativnega oklepa. Francozi, pametnejši in modrejši od nas, postali so »reakcionarci« in poslali tja Milleranda ter se začeli malo bolj in resneje zanimati za želje in navade in za lokalne interese Alzačanov in Lorencev. In nikjer v francoskem časopisu, še manj pa v parlamentu niste slišali, da bi radi tega Alzačane in Lorence krščevali in počaščevali s separatisti in nelojalnimi državljani, ki so proti državi!

Zaupnica grški vladi.

Atene, 17. oktobra. (Izvirno) Glasovanje na zadnji seji parlamenta je končalo z zmago Gunarisove vlade, za katero je glasovalo 218 poslancev izmed 312.

Grška in ententa.

Atene, 16. oktobra. Ministrski predsednik Gunaris je v narodni skupščini obrazložil položaj in izjavil, da je bil končni cilj grškega vrhovnega poveljnika Angora. Po zmagi grških čet pa se je odločil generalni štab sprito prometnih težkoč in velikega trpljenja čet za umik na Eski Sehir. Z ozirom na mednarodni značaj turškega problema je potrebno, da pride Grška z ententnimi silami v nov stik, da pridobi podstavo za rešitev tega problema. Ministrski predsednik je zatorej naprosil Lloyd Georgea in Brianda za dovolitev sestanka in je dobil od obeh privolilni odgovor. Odpotoval bo jutri z ministrom za zunanje posle Baltazijem v Pariz, Rim in London.

SKLEP ITALIJANSKEGA SOCIALISTIČNEGA KONGRESA.

Milan, 16. oktobra. Po glasovanju o resolucijah je zastopnik izvrševalnega odbora komunistične internacionale Walewski podal pisano izjavo, v kateri ugotavlja, da je kongres z ogromno večino odbil dnevi red, ki je zahteval takojšnjo izključitev reformistov iz socialistične stranke. Kongres je sprejel dnevi red, ki sicer z besedo obsoja sodelovanje z meščanstvom, dejansko pa to sodelovanje sprejema in priporoča, kar pomenja kapitulacijo pred reformisti. S tem se je italijanska socialistična stranka zavestno in končno izločila iz komunistične internacionale. Edina skupina komunistične internacionale v Italiji je Komunistična stranka. — Izjavo sta podpisala Klara Zetkin in Walewski.

Baratono in Serrati, čijih resolucija je dobila večino, pripadata skupini unitarskih maksimalistov.

DELITEV GORNJE ŠLEZIJE.

Nauen, 17. oktobra. »Vossische Zeitung« poroča po »Matinuc«, da bo Poljska dobila vsled odločitve o razdelitvi Gornje Šlezije 81 % premogovne produkcije in vse rudnike cinka.

NEMŠKE VOJNE LADJE KOT ODSKODNINA.

Belgrad, 17. oktobra. (Izvirno) Druga skupina vojnih ladij, ki nam jih mora dati Nemčija kot vojno odškodnino, je odplula v naše vode. Skupina obsega šest ladij. Na ladjah so nemški častniki, moštvo in zastava pa je jugoslovanska.

Beda v Rusiji.

Moskva, 17. okt. Ljudskemu komisariatu za prosveto so došla nastopna žalostna poročila o položaju otrok na ozemlju, kjer vlada lakota: V raznih mestih ob Volgi so skočili starši s svojimi otroki v reko. Mnogo staršev je zadavilo svoje otroke, da bi jih rešilo trpljenja po gladovanju. Mnogo otrok je pobegnilo v gozdove, kjer se žive o koreninah. Otroški domovi imajo še sedaj trikrat toliko otrok, kakor bi jih smeli po prvotnem načrtu sprejeti. Število otrok, zapuščenih od svojih staršev, raste od dne do dne. Za evakuacijo otrok z gladovnega ozemlja je ljudsko poverništvo za prosveto odobrilo 28 milijonov rubljev. Četrtnina te vsote je bila že vročena. Število stradalih otrok v tatarski republiki znaša nad en milijon. Od teh otrok se prehranjuje 200.000 z ameriško pomožno akcijo, 70.000 pa jih preskrbuje država. Doslej je obolelo 200 tisoč ljudi zaradi lakote, med temi jih je 10.000 umrlo.

Praga, 17. oktobra. (Izvirno) Češko-slovaška vlada je sklenila prevzeti 1400 ruskih stradalih otrok.

NOVE ZAHTEVE AVSTRIJSKIH JAVNIH NAMESTENCEV.

Dunaj, 17. oktobra. (Izvirno) Državni uslužbenci so stavili nove zahteve. Če jim zvezna vlada ugodí, bo ta povisek znašal 30 milijard kron na leto.

Politične novice.

+ **Obzorje o sarajevskem intervjuu dr. Korošca.** Nedeljski »Obzorje« se peča v uredniškem uvodnem članku z intervjuom dr. Korošca v sarajevski »Večerni pošti«. Konstatira, da se hrvatski blok, oziroma v njej dominujoči Radić briga za vse Hrvate, a ne samo za 4 županije. »Obzorje« gotovo ni dr. Korošca prav razumel, kajti on ne zanika teoretičnega zanimanja — ut aliquid fecisse videatur — ampak praktično se reducira vendarle cela politika hrvatskega bloka na 4 ali 3 županije. Ako je »Obzorje« mišljenja, da bodo Protičci podpirali radikali, celo srbijanski samostalci, in da edino Pribičevićeva skupina ne bo pristala, mu čestitamo na tej lahkovernosti, katere mi, čeravno bi uspehe Protičeve politike ravno tako radi videli kakor »Obzorje«, ne moremo deliti. Več realnosti, manj sanjivosti!

+ **Zborovanje zaupnikov JDS** se je vršilo v nedeljo dne 16. t. m. za celo Slovenijo v Ljubljani. Strankino oficielo poročilo pravi, da je prišlo na zborovanje nad 500 zaupnikov, kar bi značilo, da je bila dobra tretjina stranke v Ljubljani. Brezdvomno dokaz sijajne discipline! Dr. Kukovec je poročal o delu vlade in demokratske stranke, na kar je sledila ovacija, ki je trajala več kot pet minut. Ta petminutna ovacija je znak neobičajne inteligence demokratskih pristašev, kajti to nam bo tudi dr. Kukovec pritrnil, da se nikjer drugod v državi ne bi našlo obnem 500 ljudi, ki bi z ovacijami sledili sedanjemu delovanju vlade in njenih strank. Dr. Žerjav je poročal o reorganizaciji stranke. Tudi vsebine tega govora ne izvem, ampak kar je za gizdave politike važnejše, da je sledilo njegovemu govoru »dolgotrajno odobravanje«, ki pa že ni trajalo pet minut. Ovacije so zdržale tudi političnega vpojojenca dr. Puca, ki je predlagal brzogovorni pozdrav Davidoviču in Pribičeviću, na kar mu je bilo vse zabavljanje proti demokratom odpušeno. Tudi dr. Pucovemu govoru so sledile »dolgotrajne ovacije«. Dr. Žerjav je porabil tudi to priliko, da žali dr. Tavčarja, kajti on sam mu je predlagal brzogovorni pozdrav. Taki so Kuhdingi vselej in povsod! Rekord senza-

cije pa je dosegel posl. Reisner s svojo izjavo, da je službena pragmatika izključna zasluga demokratske stranke. Slava stranki in Reisnerju! Edino žal, da še pragmatike ni, da še tudi ni izdelana, ampak »blizu dovršitve«. Tamen laudanda voluntas! Nazadnje je bila predlagana zaupnica vsem trem demokratskim poslancem, ki je bila sprejeta seveda tudi z »velikim odobravanjem«. Potem je demokratska ekspozitura vladnih strank v Sloveniji sprejela tudi predlog, da se ljudstvu vrže par pesti peska v oči, da se namreč ne uvedejo novi davki, oziroma se povišajo stari. Jako zabavno, kadar vladna stranka sama sebe prosi, kaj naj stori ali ne stori! Zaščitna industrijska carina se lahko uvede v kolikor to ne zadene konzumenta preobčutno. A »občutno« ga lahko zadene! Demokratski modrijani so predlagali in si dali sprejeti tudi to-le resolucijo: »Zbor zaupnikov naroda načelstvu, da se tudi JDS bavi z organiziranjem kmečkega stanu. Mnenje je, da vsled dosedanjega cepljenja moči rastejo izgledi klerikalizma na deželi«. Poklon hvaležno beležimo! Glede vseučilišnega vprašanja so ponovili resolucijo, ki so jo napravili strankini taktičarji že za zborovanje akademikov, da jo iznesejo njihovi poslednji trabanti, in v kateri obrnejo ost proti teološki fakulteti, da zakrijejo svoje grehe. Stranka je sklenila, da se zopet reorganizira. Še izvestne živali se samokrat enkrat na leto prelevijo, pri demokraciji pa gre to večkrat. Pač višja bitja! Predsednikom stranke je bil zopet izvoljen dr. Kukovec, za podpredsednike dr. Ravnihar (Tavčarjeva struja), Engelbert Franchetti (Žerjavova struja), Ivan Jelac (struja grozeče »gospodarske stranke«) in Luka Jelenc (za vse barve). Iz vodstva sta frčala dva dosedanja stebra Ribnikar in dr. Pestotnik. Ribnikarja so izvržili tudi iz izvršilnega odbora, da sta z upravnim svetnikom dr. Brezgarjem popolnoma izginila iz častnih mest demokratske stranke. Da bi nihče nič ne zameril, je stranka še končno apelirala na demokrate »naj se poprimejo dela brez ozira na osebnosti in naj pobijajo vsak poizkus cepljenja in notranjega slabljenja.« Shod zaupnikov JDS nam je otvoril torej novo dobo za demokratsko stranko, ko se bodo njeni pristaši »poprijemali dela« in se »pobijali«.

+ **Javni shod Ljudske stranke na Jesenicah** se je vršil v nedeljo popoldne ob veliki udeležbi delavstva vseh strank na prostornem dvorišču Delavskega doma. Shod je otvoril v imenu krajevnega odbora SLS g. kaplan Gabrovšek, ki je podal besedo posl. Brodarju. Ta je v daljšem govoru poročal o ustavi in njenih napakah ter o delu poslancev Ljudske stranke za pravo ljudsko in demokratsko ustavo. Za nim je govoril urednik g. Kremžar, ki je govoril o političnem in gospodarskem položaju pri nas ter ga ilustriral z raznimi zgledi. Kot govornik navzočih komunistov je govoril socialdemokrat Svetek iz Ljubljane. Ta je napadal klerikalce ter trdil razne neresnice, na katere je dobil ob naslednjih govornikov Gabrovška in Kremžarja temeljit odgovor. Seveda se je zgodilo da je socialdemokrat Svetek pozval navzoče, naj gredo z njim ob zborovanja. Slo jih je pač nekaj, a velika večina zborovalcev je ostala ter glasno pritrdila govornikom, ki sta odgovarjala socialdemokratu Svetku. Zborovalci so končno protestirali proti zavlačevanju županskega vprašanja na Jesenicah, ki so še sedaj brez župana; protestirali so tudi proti uničevanju meščanske šole na Jesenicah, kjer je pač odprt drugi razred, prvi pa se ni mogel otvoriti, ker vlada noče dati sredstev zanj.

In vendar je meščanska šola na Jesenicah nujna potreba. Z navdušenimi klici Slovenski ljudski stranki se je zaključilo sijajno uspešno zborovanje.

+ **Vnanje državno posojilo.** Finančni minister Kumanudi je odpotoval v Pariz v spremstvu svojega šefa kabineta g. Stojanovića in g. Pavlovića, načelnika ministrstva za promet. G. Pavlović spremlja finančnega ministra zato, ker nameravajo zaključiti posojilo tako, da bo dobila naša država nekaj denarja v gotovini, nekaj pa v železniškem materialu. Dobavi železniškega materiala po primernih cenah ne bi ugovarjali, čudimo pa se, zakaj ne nabavi naša država železniškega materiala v Avstriji, oziroma v Nemčiji na račun vojne odškodnine. Vsaj so pred malo dnevi razglasili vladni listi, da je iz Nemčije v našo državo na potu okoli 50 lokomotiv in 2000 vagonov! Vse te različne nabave so zelo zagonetne stvari, ki naravnost vpijejo po parlamentarni komisiji — a parlamenta ni! Sicer je pa skrb vlade za razvoj našega prometa vse hvale vredna: notranje posojilo za promet, vnanje posojilo za promet — to se bomo vozili!

+ **Valuta pada, pada, sahanje, a naša vlada in naše vladne stranke žive v največjem miru naprej.** Pašić je v Parizu, Kumanudi v Londonu, no, hvala Bogu, valuta lahko tudi sama pada.

+ **Neverjete vesti o kralju Aleksandru.** Uradno glasilo čehoslovaškega vnanjega ministrstva »Prager Presse« javlja po »Chicago Tribune«: »Politični dopisnik »Chicago Tribune« poroča, da se je srbski kralj Aleksander odločil odpovedati se prestolu na korist svojemu starejšemu bratu Juriju. V hotelu »Trionon« je imel kralj Aleksander 11. oktobra 3 ure trajajoče posvetovanje, na katerem da je kralj izjavil, da namerava ostati v Parizu. Vsa prizadevanja ministrskega predsednika, da odvrne kralja od njegovega sklepa, so ostala brezuspešna. Kralj Aleksander zahteva, da se v Parizu in Londonu deponira zanj gotova svota denarja. Kakor hitro bi bile te formalnosti urejene, bi stopila v veljavo njegova odpoved na prestol. Za ta sklep sta merodajna dva vzroka: bojazen kraljeva pred eventualnim komunističnim pokretom v Jugoslaviji, vsled česar bi država mogla postati republika, potem pa odpor princa Jurija, ki ne bi dovolil, da njegov mlajši brat zasede prestol.« To vest prinašajo tudi razni francoski listi. »Obzorje« dostavlja: To neverjetno vest mora vlada ne le demantirati, ampak povedati, v čem je stvar. + **Nov »protidržaven« element.** Policiji »Slov. Narod« se je posrečilo najti »protidržaven« element, in sicer celo v trikrat prekleto družbi slovenskih »kulturnih delavcev«, ki so se izrekli za decentralizacijo državne uprave. Zločinec se zove Fr. Erjavec. Zločin: da je pred kratkim skušal v Makedoniji pridobiti pristašev za avtonomistični program. Glejte ga zločinca! Rodoljubi, udarite po ničvrednem! Na vsak način bo treba narodno skupščino sklicati še pred 20. oktobrom!

+ **Reforme v ministrstvu za socialno politiko.** Po sklepu ministrskega sveta se mora proračun ministrstva za socialno politiko znatno skrajšati. Z ozirom na ta sklep bo več oddelkov ukinjenih, tako n. pr. oddelek za varstvo dece, nekaj oddelkov pa bodo reorganizirani, n. pr. oddelek za invalide. Uradniki prizadetih oddelkov bodo upokojeni, deloma odpušteni.

+ **Sestanek Della Torrette, Pašića in Zanelle v Rimu.** Rimski »Piccolo giornale d'Italia« poroča iz Pariza, da se Pašić ob svojem povratku v Belgrad snide v Rimu z Della Torrette in Zanellom. Gre za rešitev baroškega vprašanja.

Dnevne novice.

— **Seja Jugoslovanskega kluba.** Že zaradi zopetne volitve skupščinskega predsedstva, tajnikov in vseh odborov je treba, da so gg. tovariši dne 20. t. m. vsi v Belgradu. — Klubovo predsedstvo.

— **Krekova ulica v Pančevu.** Občinski odbor v Pančevu je spremenil imena mestnih ulic in dal eni najprometnejših ulic naziv: Krekova ulica. Zanimivo je tudi, da so neki drugi ulici dali naziv: Goethejeva ulica.

— **Naši uradi in hitra pomoč pogorelecm.** Po svojem hitrem poslovanju se je zopet izkazal okr. glavar v Logatcu. Junija meseca je pogorela vas Dane. Posredovalo se je koj za podpore. Dež. vlada v Ljubljani je že 11. sept. poslala potrebna vprašanja na okr. glavarstvo v Logatce, a do oktobra še ni bilo ne odgovora, še manj podatkov. Največji revež je pogorelec in v Danah je do 3 in pol milijona škoda, pa se je doslej dobilo po velikem trudu 20.000 za vse skupaj. Ima vremena!

— **Kako se varuje.** Odbor za poslovnik narodne skupščine se je končno vendar sestal k seji. Prvo njegovo delo je bilo to, da je povišal doklade za predsednika skupščine na 20.000 kron, za dva podpredsednika na 8000 K in za 4 sekretarje na 6000 K mesečno, poleg 14.400, ki jih dobivajo kot poslanci.

— **Krošnjari B. iz kočevskega okraja nam poroča:** Vzdignil sem se krošnjari na Nemško in Čehoslovaško. Dobil sem potrebne listine.

Dr. Josip Mali:

Ob stoletnici našega muzeja.

(1821 — 15. oktober — 1921.)

(Konec.)

Preden pa se je ta zadeva razrešila, je posegel vmes novi predsednik kmetijske družbe grof Fr. Hohenwart. Sredi maja 1890. je namreč sporočil stanovom, da družba ne bo mogla več trajno obdržati začasno prevzetega vodstva muzejskih poslov. Urgiral je razstavo in javno otvoritev muzejskih zbirk in se je ponudil, da hoče sam ostati v Ljubljani in pomagati pri ureditvi. Ker se mu je zdel Tivoli nekam oddaljen, je predlagal, da se adaptirajo za muzej pritrilni prostori v licejskem poslopju, kjer je stala prazna sobana s 6 okni. Dvorana, v kateri je imela nekdanja kmetijska družba svoje seje in je bil prvotno frančiškanski refektorij, je bila svetla in prostorna dovolj, tako da bi bilo mogoče tukaj razstaviti velik del vseh zbirk (zlasti mineralije). Podreti bi bilo treba le tenko vmesno steno in okna proti vrtu nekoliko povečati. V traktu proti semenišči kjer je imel profesor fizike svoj laboratorij, bi se dobile tri sobe za konhilijske, tovarniške izdelke in za muzejski arhiv, na hodnikih bi se pa vzdali kameniti spomeniki. Hohenwart je opozarjal tudi na to, da bi bila prezidava tu mnogo ceneje nego v tivolskem gradu, ter da je poleg tega tudi licejsko poslopje stanovska last. Dne 11. septembra l. 1890. izvršeni ogled, ki se ga je udeležil tudi Mat. Čop kot licejski bibliotekar, je potrdil izvedljivost Hohenwartovih predlogov. Mesto mračnih

sob proti Semeniški ulici so vporabili pozneje primernejše prostore tik glavne muzejske dvorane (refektorija).

Nova nastanitev je vzela na znanje tudi deželni zbor v seji 18. oktobra 1890. Ureditev in razstavo zbirk je prevzel grof Hohenwart sam, ki je daroval muzeju svojo bogato zbirko stalaktikov, okamenin in konhilijs. V pomoč mu je bil meseca marca 1891. nastavljeni provizorni kustos, mineralog Ljubljaničan Jan. pl. Schildenfeld; delo sta tako pospešila, da je bilo mogoče 4. oktobra 1891. (na god cesarja Franca) otvoriti vsaj en del muzejskih zbirk. Ker pa grof Hohenwart s Schildenfeldom ni bil zadovoljen, so stanovi s septembrom l. 1892. nastavili poznejšega dolgoletnega kustosa botanika Freyerja.

Po odpovedi vodstva muzejskih zadev s strani kmetijske družbe je predlagal grof Hohenwart posebno ravnateljstvo, sestojelo iz treh kuratorjev, muzejskega kustosa in pomočnika. Kuratorji naj bi določili enega iz svoje srede kot ravnatelja, čigar glas bi bil vedno in v vsem odločilen, njemu bi bilo izročeno pravo vodstvo muzeja, ostala dva kuratorja bi bila le njegov posvetovalni, kustos pa izvršilni organ. Kuratorje bi volil za dobo 6 let deželni zbor: s četrtim letom bi izstopil prvi, s petim drugi kurator, šesto leto pa ravnatelj. Deželni zbor more kuratorji znova potrditi v službi, ki pa je le častna. V seji deželnega zbora 17. oktobra 1891. je bil ta načrt vodstva odobren, energični Hohenwart sam pa je zavzel dolgo vrsto let odlično mesto direktorja muzejskega kuratorija.

Ni moj namen zasledovati nadaljni potek dogodkov, ki so vplivali na poznejšo usodo in raz-

voj domovinskega ustava, — v pričujočih vrsticah sem hotel le pokazati, koliko truda in nesebičnega dela je stalo zastopnike kranjske dežele, predno jim je bilo omogočeno izročiti v prid in pouk javnosti lasten muzej. Tudi v naši dobi se vedno še snujejo novi muzeji, že dosedaj je veliko njihovo število, različna ter pestra je njih vsebina in vedno bolj in bolj se širi njihov delokrog.

Ne le pedagogi, tudi najširše ljudske plasti so dandanes že prepričane o tem, da je treba uvrstiti nazorni pouk med najuspešnejša ter najpotrebnejša sredstva za povzdigo in prosep ljudske izobrazbe. V tem pogledu treba, da vršijo muzeji važno poslanstvo in izpolnjujejo dvojno nalogo: vzdržujejo stik z življenjem, mu dajejo novih pobud in zdravega netiva, na drugi strani pa da služijo s svojim nagromadenim gradivom subtilnemu raziskavanju in reševanju strogo znanstvenih problemov, — zdrava sinteza praktičnega dela in abstraktne vede!

Naj bodo posvečene te vrstice spominu naših prednikov, ki so pred sto leti v težavnih razmerah uvideli in spoznali važnost muzejev ter zasnovali obsežen načrt, ki predvideva poleg običajnih prirodoslovnih in historičnih tudi zbirke, kakršne vsebujejo moderni narodopisni, obrtni, trgovinski in industrijski muzeji.

Brez hrupa započeto delo slavi danes brez svečanosti in ob takih prilikah običajnih slovesnosti svoj spomen-dan: železni obroč enega stoletja oklepa prve skromne početke našega deželnega muzeja z visoko razvitim stanjem naših dni. Upajmo, da bo krog drugega stoletja še daleko nadkrilil zaslužek prvega!

preveč dela z istim motivom, vtis je bil, da se tudi umetnik sam ni ožrel ob tem delu. Tem bolj pa je zaživel v drugem stavku ž njeega široko vijugo, čigar glavna tema je toliko lepša in mehkejša in zraste do silnega čustvenega in glasbenega viška. Človek bi rajši rekel: večerna pesem hrepenenja, zlasti ker tudi klavir toliko pove in se poslušavca s tako sanjavo naglico ovija, ki nad njo plava gosli koprneči spev. Sploh je to skladba z izredno jasnim ustrojem, mehko se preliva jočo modulacijo, izrazitim, pomembnim spremljevanjem. — Za Mozarta (koncert v d-dur) ima Baloković čut, čut za to ljubko dvorljivo, v izbranih poklonih se oživlajočo glasbo brez vsakršne trpkosti in če bi je kje kaj bilo, jo skladatelj takoj osladi, omili, zakrije, kot resnično dobro, žlahtno srce vsako neprevideno trpko besedo zabriše z deseterico, če treba, tem slajših in milših. Ni čuda, če Dunai, ki je njeega ponos pravzaprav še vedno ukoreninjen v dobi blestečega, mehkega rokokoja, ali, da glasbeno

govorim, v dobi lahkega, prožnega stopicanja v izbranim menuetu, ni čuda, pravim, če Mozart se danes ne more pozabiti, saj je komaj kateri glasbenik bolj čist izliv čustvovanja te dobe, ki je bilo vse življenje kot en sam brezskrben solnčni svet. Dvojakov »Slovanski ples« v d-duru je, če smo ga prav slisali, igral na prav dobre gosli domačega izdelka, tudi za Wieniawskega »Ruski Karneval« jih je moral rabiti. Občudovali smo lepi, gosti, polno doneči ton in posebno mehke, čiste, gorke dvojemke. Moszkowskega »Kitara« je ljubša vesela igračka, zelo všeč je bil zvonki flageolet, Manoilovičeva »Igra udovica« je vase zamišljena nežna stvarca, proizvajana z globokim uvivom. Kreislerjev: »Kitajski tamburin« je na gosli preneseni tamburinov ritem s trepetom kragulčkov; že imenovani »Ruski pust«, natrpan z vsem zlodejem — celo s tremolom v flageoletu — je živa, razposajena glasba, ki pa kar nenadoma, sredi najšumnije vrveže ob-

stane, se zamisli, strmi v daljo, se zopet otrese in završi, na v ta vrtnec iznova šine — včasih le za hip, kot blisk — resna misel vani, da gre sanjat v prostrano stebo. — Takih koncertov smo zlasti zdaj veseli in potrebni, ko smo dosegli v lastnem konservatoriju višji glasbeni učni zavod. Upamo, da se kmalu izpriazni dvorani v Filharmoniji; tem je pravi prostor za solistovske nastope. F. K.

pr »Vrtec« in »Angelček«. Izšla je št. 9 in 10, ki je deloma posvečena spomenu kralja Petra. Oba lista imata zanimivo vsebino in lepe slike. Dobi se lahko še ves letošnji letnik. Naroča se pri upravnistvu Sv. Petra cesta št. 80. »Vrtec« ima na platnicah seznam darov za nagrobni spomenik kan. in prof. Antona Kržiča. Nabrana vsota znaša 10.398 kron, ker bi pa ličen (ne bogat) spomenik stal okrog 20.000 kron, za to odbor za Kržičev spomenik še nadaljne darove hvaležno sprejema.

pr »Slovenski Učitelj«. Vsebinska 9. številke: Janko Pollak: Kdo je kriv? — Matija Heric: O razpoložnosti pri vzgoji in pouku. — Mater

Katarina Mahnič. — Društvena in stanovske kronika.

Turistika in sport.

Nogometne tekme 16. t. m. Ilirija: Primorje 7 : 1 (3 : 1), kot 7 : 0. Tekma je nudila dober sport in bi zaslužila večji interes od strani publike. Obe moštvi sta bili v dobri kondiciji. V prvem polčasu je bilo Primorje nasprotnik, ki se ga ni smelo podcenjevati, v drugem polčasu pa je gospodarila na prostoru absolutno Ilirija. Tudi v tekmi rezervnih moštev je zmagała Ilirija v razmerju 2 : 0. — Hermes: Ljublj. akad. sportni klub 4 : 1 (polčas 0 : 0, kot 1 : 5). — Svoboda Ljubljana: Svoboda Moste 2 : 1 (polčas 1 : 1, kot 10 : 4). — Slavija: Jadran rez. 1 : 1. — Ljubljanska Svoboda in Hermes se bojujeta za prvenstvo drugega razreda; oba imata doslej enako število točk in enako razmerje golov. Odločitev pade prihodnjo nedeljo, ki je obenem zaključni termin za prv. tekme II. razreda.

Kapital: K 20,000,000.

SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA

Rezerve okrog K 6,000,000.

Podružnice: NOVO MESTO in RAKEK LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA ULICA ŠTEV. 1 IZVRŠUJE VSE BANČNE TRANSAKCIJE NAJ-KULANTNEJE

DENARNE VLOGE — NAKUP IN PRODAJA: EFEKTOV, DEVIZ, VALUT — ESKOMPT MENIC, TERJATEV, FAKTUR — AKREDITIVI — BORZA

Katera blaga duša bi vzela 9 mesecev staro, zdravo deklico za svojo? — Naslov pove uprava lista pod št. 3808.

Knjigovodkinja, samostojna moč, izurjena bilancistka, želi premeniti službo. — Cenjene ponudbe na upravnistvo lista pod T. B. štev. 3806.

Pristavnik z ženo brez otrok se sprejme na posestvu v Trnovem (Ljubljana). Pogoji: kmetijstva vajena, pridna, zanesljiva, samostojna delavca. Stanovanje in hrana v hiši, plača po dogovoru. Zglasiti se je takoj v pisarni hotela SLON v Ljubljani.

SPREJMETA SE v trajno delo 3809

dva pomočnika, ki se razumeja v izdelovanju harmonijev, orgel ali pa klavirjev. — Več pove: IVAN KACIN, izdelovalec harmonijev, Gorica, Via della Croce 10.

Zobotehnica, mlajša moč, izurjena, jena v vseh delih v tej stroki, samostojna, vešča slovenskega in nemškega jezika, pridna ter zanesljiva, išče službo za takoj. Cenj. dopise pod: V. A. Zobotehnica, poštnoštečice Ptuj.

Iščem izurjenega skladiščnika (magacinerja). Hrana in stanovanje v hiši, plača po dogovoru. Vstopiti bi mu bilo s 1. novembrom. Reflektanti naj se obračajo na tvrdko: M. BERDAJS, trgovina z mesanim blagom, Maribor. 3795

Preklic. S tem preklicujem vse besede o Ceciliji Vojska in sem ji hvaležna, da je odstopila od tožbe. — ALOJZIJA FRIGIDI. 3821

Sprejme se DOJILJA! SI ADKI MOŠT! na deželo. — Prednost ima dojilja brez otroka. — Ponudbe na upravo lista pod: L. M. 3822.

Iščemo: KLJUČAVNICARJA za jarmenike (Gafferschlosser), TESARJA, MIZARJA, STROJNEGA KLJUČAVNICARJA in KOLARJA. — Ponudbe z naznanilom družinskih članov, plačilnih in drugih zahtev pisмено na: PILANO »UNA«, BOS. DUBICA. 3768

Gospodična, absolventinja gimnazije, žije, išče primerne službe. — Naslov pove upravnistvo lista pod štev. 3772.

Več pridnih DELAVK sprejemem. One iz Ljubljane in bližnje okolice imajo prednost. Kartonažna tovarna I. BONAC SIN, Čopova cesta 16.

Kupi se MALO POSESTVO z dobro ohranjenim poslopjem s 5 do 6 sobami in gospodarskimi poslopi, s 15 do 30 orali sveta, ako mogoče ob Savinji ali Dravi, ali kakli drugi vodi s priliko za kopanje, od Celja do Maribora. Ponudbe naj se pošljejo na naslov: JOS. BERC, Bled. 3796

V gostilni pri »Fajmoštru« se toči prvovrsten **»Jeruzalemec«.**

Zamenja se zimska črna suknja za kolo ali šivalni stroj. Ponudbe pisмено Moste 158 M. R.

Koks iz visokih peči (Hochofen-Stückkoks) in koks za livarne iz kokeraja na Češkem nudijo po najnižjih cenah **Braća Maler i Komp., Beograd** Kralja Aleksandra ulica 116.

Prazne, nove in rabljene (djakova) v vsaki množini po najnižji ceni pri: **FR. SIRC, KRANJ.** Kupujem suhe gobe, fižol, brinjevo olje.

Iščem mesta kot prodajalka ali blagajničarka, in sicer začetnica. Najraje v mestu in če mogoče z oskrbo v hiši. Želim se priučiti tudi knjigovodstva. Cen. ponudbe pod: »Marljiva« 3818 na upravnistvo Slovenca.

Železne barele proda J GOREC. 3791

ŽREBCA in nekaj **KRME** proda FRAN CERAR, Dob pri Domžalah.

Lepa vila s štirimi stanovanji in vrtnom naprodaj. — Prodaj tudi različno pohištvo v Spodnji Šiški, Kamniška ulica štev. 283.

Zamenjam lepo, moderno, trinadstropno hišo z vrtnom v Gradcu proti enaki hiši v Ljubljani, Mariboru ali Zagrebu. Naslov pove iz prijaznosti upravnistvo lista pod štev. 3810.

OREHE zdrave, kupim. Ponudbe s cenjo pod: OREHI 3820 na upravnistvo SLOVENCA.

Posestva, hiše na prodaj: v Ljubljani več hiš, vile na Bledu, na Gorenjskem večje posestvo za trgovino in gostilno, v trgu na Dolenjskem lepa hiša z velikim vrtnom in kletmi, vodne sile in poslopja za tovarne. Gospodarska pisarna dr. Ivan Černe, Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 6. 3798

Naročajte »Slovenca«!

Dražba lesa.

Trška občina Tržič prodaja okoli 200 kub. metrov smrekovega in jelkovega lesa, pripravljenega ob državni cesti. — Lesni trgovci se pozivljajo, da podajo pisemne ponudbe trški občini Tržič do 25. t. m. Dražbeni pogoji so na vpogled pri trškem županstvu v Tržiču. **Trško županstvo Tržič.**

Tovarnarji!

Trgovci!

Trgovski potnik in zastopnik v Vel. Bečkereku išče glavnih zvez za celi Banat, ter sprejme tudi glavno zastopstvo. Jamstvo za blago na razpolago. Ponudbe na naslov Franjo Mäiszler, Cara Dušana ulica broj 20, Veliki Bečkerek. 3668

Vabilo na subskripcijo.

Podpisani konzorcij je sklenil ustanoviti **delniško družbo za eksploatacijo vodne sile reke Krke**. V kratkem bode dogotovljena prva električna centrala v Zagracu, ki bo preskrbovala z električnim tokom še tekom tekočega leta velik kos Dolenjske, kakor Krko, Stično, Št. Vid pri Stični, Višnjo goro, Zalno, Grosuplje, Šmarje, Škofljico, Dobropolje itd. V slučaju večje uporabe električnega toka je na Krki še več za eksploatacijo zelo pripravnih mest.

Delniški kapital družbe bode znašal K 6,000,000 — ki se sme zvišati s sklepom občnega zbora na K 10,000,000. — Kapital bode razdeljen na 7500 delnic po nominalne Din. 200. — K 800. —

Vsled tega se daje na javno subskripcijo omenjeno število delnic po nominalni ceni. Za stroške emisije in kolek pa je plačati za vsako delnico še Din. 20. — K 80. — Na subskribirane delnice odpadajoči znesek je vplačati takoj ob prijavi.

Subskripcija se bode vršila

od dne 15. oktobra do 15. novembra t. l.

pri Slovenski eskomptni banki v Ljubljani ter njeni podružnici v Novem mestu, pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani ter Hranilnici in posojilnici v Višnji gori.

Delnice bodo deležne čistega dobička izza 1. januarja 1922 ter bodo opremljene s kuponom za l. 1922.

O subskribiranih delnicah in o vplačilu se bodo dajala prijavitelkom posebna potrdila.

O dodelitvi delnic se bo subskribentom poročalo, kadar bode prijava končana, nakar dobe isti začasno potrdilo o dodeljenih jim delnicah proti vrnitvi potrdila o subskribiranih delnicah, odnosno vrnitev vplačanega zneska, kar bode preseglo predpisano visočino. Originalne delnice prejmejo podpisovatelji proti začasnemu potrdilu, kakor hitro bodo dotiskane.

Konzorcij »Elektrarne Zagrac« v Višnji gori.

Josip Javornik,
Ivan Končina,
Milan Končina,

Franc Koščak,
Henrik Lobe,
Mihael Omahen,

Anton Rojec,
Ivan Šteh,
Martin Videnič.